

ถอดความคำประพันธ์คัมภีร์ฉันทศาสตร์ แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์

๑. จะพูดถึงตำราฉันทศาสตร์ของเก่าที่ครูสอนไว้เปรียบได้กับดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้มองเห็นได้ชัดเจน
๒. นำทางสัตว์ให้เห็นทางเดินอย่างชัดเจน (การดำเนินชีวิตที่ดี) หมอนวดและหมอยา ผู้เรียนรู้เวทมนตร์คาถาของ ศ.พราหมณ์
๓. เรียนรู้ให้ครบทั้งหมด จนจบข้อความในตำราฉันทศาสตร์ที่ครูบอกให้เข้าใจสิบสี่หัวข้อควรรจำไว้
๔. เป็นแพทย์นี้ยากมากที่จะรู้จักเรื่องผลการกระทำที่ไม่ดีตัดทิ้งไปเรื่องความไม่ดี ทำความดีสิบสี่ข้อ จึงจะเป็นคนชื่อสัตย์
๕. เป็นแพทย์แต่ไม่รู้ในตำราเวทมนตร์คาถาที่ครูตั้งใจเรียนไว้รู้แต่ยามาประดับตัว รักษาไข้ไม่เกรงกลัว
๖. หมอบางคนก็พูดโกหกซ้ำๆ ย้ำข้อความยกย่องตนเองว่ามีความรู้ดียิ่งในเรื่องยา
๗. หมอบางคนก็รังเกียจคนไข้ที่แพทย์อื่นเคยรักษามาบ้างก็กล่าวหลอกลวง เขาเจ็บป่วยเล็กน้อยก็ว่าเป็นมาก
๘. บ้างพูดอย่างเล่ห์กลกับคนไข้ว่าต้องใช้เงินหลายพันคาตว่าจะได้ของทันที เพราะเชื่อคำพูดของตนเอง
๙. บางครั้งไปเยี่ยมคนไข้ ทั้งที่ไม่มีใครเชิญให้ไปพูดคุยตัวอย่างถึงประโยชน์ของยาที่ตนรู้ให้คนฟังเชื่อ
๑๐. หมอบางคนหมกมุ่นในกลอุบายให้คนเข้าใจผิด เพราะความโลภเข้าปิดบังรักษาโรคเพราะอำนาจความอยากได้ ความต้องการ
๑๑. หมอบางพวกหยิ่งในฐานตนว่าคนไข้ยากจนให้ยาไปจะเสียยา ไม่ได้รับของที่ควรจะได้รับ
๑๒. หมอบางคนยึดมั่นว่าตัวเองอายุมาก เป็นหมอมานานมีความเชี่ยวชาญรู้เรื่องยา ไม่รู้ความสามารถของผู้อื่น รักษาโรคได้ก็มีความสุข
๑๓. ร่างกายแก่ ไม่เรียนรู้ให้มากดูหมิ่นผู้มีความรู้มากแม้เด็กแต่เป็นเด็กมีความชำนาญ ใจไม่ควรคิดดูหมิ่น
๑๔. เรียนรู้ให้ชำนาญ จบขอบเขตเนื้อหาตำราเวทมนตร์คาถาเริ่มตั้งต้นในฉันทศาสตร์ ตามที่บอกให้ทราบไว้
๑๕. ตำราปฐมจินดาร์โชตรัต ตำราครภร์รักษา ตำราอภัยสันดาตำราสิทธิสารนนท์ปักษี.....

๑๖. ใช้น้กระยะใกล้ตาย สิ่งทีบอกให้รู้ว่ใกล้ตายตามตำราสรรพคุณ มีสิ่งทีบอกให้รู้ได้อีกในตำรา
ธาตุบรรจบ ตำราโรคนิทาน

๑๗. ฤดูและเดือนวัน ยังมีสาเหตุอีกหลายอย่างลักษณะของส่วนควบคุมร่างผิดปกติ ระยะเริ่มต้น
ระยะเป็นมากขึ้น และระยะทุเลา เบาลง

๑๘. ตามทีกล่าวไว้เริ่มแรก ได้นำไปแยก อธิบายบอกให้รู้กล่าวย่อแต่ชื่อเอาไว้ ต้องการให้เรียนรู้
จดจำ

๑๙. ไม่รู้ตำราแพทย์ จะไม่ทราบผลทีโรคทำให้เกิดขึ้นแพทย์เอ๋ย อย่าชักช้าในการค้นหา เหมือนคน
ตาบอดมองไม่เห็นทาง

๒๐. หมอคนใดจะหนีความทุกข์ ไปหาความสุขถึงดับกิเลสและกองทุกข์มีความหมั่นระลึกตนได้
ปฏิบัติตนได้อ่างนี้จึงเป็นสิ่งควรทำ

๒๑. ศิลปะและศีลห้าีรับรับมาปฏิบัติยึดปฏิบัติเป็นประจำ รวมทั้งยึดถือพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง

๒๒. เห็นสิ่งจะได้มาโดยไม่คาดคิด กำไรอย่าอยากได้จนไม่รู้จักพอ อย่าทำด้วยอำนาจ ด้วยการ
หลอกลวงเป็น ไข่น้อยบอกว่าเป็น ไข่นัก พุดหลอกลวงให้เกิดความกลัว

๒๓. ความโกรธรุนแรงยั้งใจ มีความอ่อนโยนอยู่ในตัวคน ไข่นิ่งขยาดกลัว ไม่ควรขู่ให้ยั้งใจไว้

๒๔. ความโกรธอย่าหมุ่นหาอุบาย เพราะความต้องการทางผิดในการผูกใจเจ็บและอยากแก้แค้น
กับคน ไข่นิ่งรวมทั้งผู้อื่นทีพุดหลอกลวง

๒๕. มีความสงสัย จงเชื่อมั่นใจครูของตนเองอย่าสงสัยอาการทีลวงให้หลง เห็นถูกต้องแน่แล้วต้อง
รีบให้ยารักษา

๒๖. ความคิดฟุ้งซ่านอย่าคิด เห็นแน่ชัดว่เป็น โรคอะไร ให้ตั้งตัวเป็นพระยาราชสีห์เข้าสู้รบ

๒๗. อีกอย่างหนึ่งให้ตื่นตัวตลอดเวลา อย่างวังเหงาเป็นสิ่งที่ไม่ดีเห็น โรคทุเลาลง ให้ย้าช้าลงอย่า
ละเลย

๒๘. อย่าอวดคือถือดีพิพายมนำเอาโรคทีเกินความสามารถมารักษา รั้น้อยอย่ารีบลงมือรักษา วิธีใดที
ไม่รู้จริงอย่าทำ

๒๙. อย่าเชื่อมั่นว่ตนดีกว่า ยังมีคนเก่งกว่าเรามากอย่าคิดว่าตนเหนือกว่าเด็กเล็กทีมีความชำนาญ

๓๐. ผู้ใดทีรู้ปฏิบัติในทางดี ควรให้ความเคารพอย่าพุดเล่นสำนวนเรียนรับเอาไปปฏิบัติตามเสมอ รีบ
มีความเคารพเป็นเรื่องเหมาะสม

๓๑. ครูที่เรียนรู้จากการไปอยู่ด้วยชั่วคราว และครูที่เรียนในสถานศึกษา เขียนหนังสือไว้ตามที่เรียน มาจนยึดเอาว่าครูดีเพราะ ได้เรียนจนชำนาญจึงได้ความรู้มา

๓๒. ความล่งเลใจเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ควรตัดทิ้งไป ในการมีจิตวิตก อกุศล ๓ อย่าง เช่น ๑. พยาบาทวิตกมุ้งร้าย ๒. วิหิงสาวิตกการมัวเมาครุ่นคิดทำให้คนไข้เดือดร้อน ๓. กามราคะวิตกมุ้งร้าย เพราะความต้องการในนิสัยที่มีแต่มาตั้งแต่เกิด

๓๓. รู้คิดมีเหตุผลถูกต้องให้ตรวจตราว่าเวลาใดทำอะไรจะไม่ดีหรือเวลาใดทำดีดูโรคกับดูยาให้ถูกกัน โรคจะหายทันที

๓๔. มีความละเอียดต่อการทำไม่ดีที่วุ่นวายไม่เรียบร้อยทั้งหลาย (การทำไม่ดีมีมากมายหลายอย่าง) ทำลายให้หมดไปเป็นการทำให้ผลแห่งการทำไม่ดีหมดสิ้นไป

๓๕. มีความเกรงกลัวการทำไม่ดีเป็นสิ่งสำคัญ ทำไม่ดีลับหลังไม่ควรทำกลัวการทำไม่ดีแล้วให้จำว่า แม้ต่อหน้าคนอื่นก็ไม่ทำ

๓๖. อย่างรังเกียจคน ไข้ที่ยากไร้ไม่มีช่องทางทำมาหากินผลประโยชน์ที่ได้มาก็คิดเดียว อย่างรังเกียจ คนให้ดูแลรักษา

๓๗. เท่านั้นที่บอกไว้ในตำราฉันทศาสตร์บทเริ่มต้นแต่เป็นกลอนบอกไว้อย่างละเอียด ผู้ใดเรียนรู้ได้ ถูกต้องนับว่าเป็นผู้ได้รับความนับถือ

๓๘. อีกอย่างจะสอนว่า “กายนคร” มีอยู่มากเปรียบได้กับในร่างกายของหญิงชายทุกคนในโลก

๓๙. จิตใจเปรียบได้กับกษัตริย์ผู้ครอบครองสมบัติอันยิ่งใหญ่(ร่างกาย)

ข้าศึกเปรียบได้กับโรคที่เกิดมาทำลายภายในร่างกายเรา

๔๐. แพทย์เปรียบได้กับทหาร ที่มีความชำนาญรู้เรื่องที่อยู่ (ร่างกาย) โรคเกิดให้คิดดีๆ ตรวจ หยอด การแผ่ลมไว้ทุกแห่ง

๔๑. ให้รักษากษัตริย์ไว้คือหัวใจรีบให้ยาอีกอย่างห้ามแพทย์มีความไม่พอใจอย่างรุนแรง โรคเกิดขึ้น อาจทำให้คน ไข้ถึงแก่ความตาย

๔๒. น้ำดีในตับมีหน้าที่ย่อยอาหารเปรียบเหมือนวังหน้า รีบตั้งใจรักษาให้ดีเพราะอาหารที่อยู่ใน ร่างกายเปรียบเหมือนเสบียงเลี้ยงกองทัพ (เลือด, เซลล์ ฯลฯ)

๔๓. ทางทั้งสาม หัวใจ, น้ำดี, อาหาร รีบจัดเตรียมรักษาอย่าให้เชื้อโรคเข้ามาทำให้ทำงานไม่สะดวก จะพลาดโอกาสรักษา

๔๔. อีกอย่างมีค่ากล่าวหาแพทย์ที่มีความสามารถจากการเรียนรู้ ทำไมพูดแก้ความเข้าใจผิดก็ไม่ฟัง กัน

๔๕.ถามมาก็ตอบว่ารู้เรื่องการรักษาได้เป็นเรื่องจริงเพราะว่าโรคร้ายแรงเกินความสามารถจึงต้องยารักษาไม่หาย

๔๖.เมื่อเป็นน้อยรักษาหายได้ เป็นมากรักษาหายยากมากไข้ที่หนักแล้วนั้น เปรียบเหมือนไฟป่าที่ลุกลามได้รวดเร็วและกว้าง

๔๗.เป็นแพทย์ควรกำหนดจดจำว่า โอกาสที่ไ้รักษาคนไข้มีอยู่ ๓ อย่าง ที่ทำให้ไม่ดีขึ้นคือเสี่ยง ๑.บางที่รู้วิธีการรักษาแต่มีสิ่งนำผลร้ายมาทำให้โรคที่เกิดขึ้นมีความรู้โรคที่มี

๔๘.๒.บางที่โรคนั้นไม่เคยรู้ เพราะโรคนั้นตนไม่มีความสามารถรักษา๓.ไม่รู้แต่ความคิดก็คิดว่าตนรู้ก็ฝืนรักษาไข้ไป

๔๙.ไม่มีความรู้รักษาโรคอีก โรคร้ายแรงนั้นอ้างว่าเป็นแรงกรรมทำให้รักษาไม่หายทำเกินความสามารถคนไข้ตายรู้สึกเสียใจในสิ่งที่ควรทำแต่ไม่ทำ

๕๐.บางที่ก็โรคหาย แต่โรคหายเพราะยาที่พูดกล่าวอ้างว่า รู้จักรักษาโรคนั้นเป็นอย่างดี

๕๑.แพทย์คนใดทำดีตามแบบอย่างคำสอนทางพุทธศาสนาในอนาคตจะได้รับผลแห่งการทำกรรมดีมากมาย

๕๒.เรียนรู้ให้รู้จริงๆ รู้ว่าเป็นโรคอะไรแน่อย่าลังเลรีบให้ยาเข้าไป อย่ามั่นใจเพียงว่าทดลองยา

๕๓.จะไม่รับรักษาก็ไม่รักษาแต่แรก รักษาไปคนไข้จะใกล้ตายจึงไม่รับรักษาอีก แพทย์คนนั้นเป็นคนที่ไม่มีความรู้อาการไข้ที่ปรากฏให้เห็น

๕๔.ปิดบังไว้จนไข้หนักมาก แพทย์คนอื่นจะมารักษาก็ไม่ให้รักษาต่อเมื่อโรคนั้นเข้าขั้นที่ เสมหะเลือด ลม เป็นพิษใกล้ตายจึงไม่รักษาคนไข้ขึ้น

๕๕.แพทย์เลวทราบพวกนี้ ไม่กลัวผลการทำชั่วทำให้ตัวเองได้รับผลการกระทำที่ไม่ดี ตายไปก็จะตกนรก

๕๖.เรียนรู้ตำราเวทมนตร์คาถา รอบคอบเก็บไว้ไม่ต้องบอกใครเมื่อสมควรพูดจึงบอกให้ทราบ อย่านำสิ่งดีๆ ให้กับคนที่ไม่รู้คุณค่า

๕๗.ไม่รักจะทำให้เสียหาย ทำให้ความรู้เผยแพร่ไปลงแรงสอนให้ก็ไม่ได้ผลตามต้องการ ทั้งบุญคุณก็ไม่มี

๕๘.ได้รับความรู้แล้วตั้งคำถามตามสบาย ตั้งใจถามเพื่อทดสอบความรู้ความรู้อันที่ได้รับมาก็จะหมดไป เพราะเป็นคนพาลพูดไม่ดี

๕๙.คนใดต้องการจะเรียนรู้ ต้องพิจารณาคณะที่เป็นครูว่ารู้จริง รู้ละเอียด ทั้งการพูดและใส่ยศ จึงสมควรจะไปเรียนด้วย

๖๐. เพียงแต่เป็นแพทย์ได้ คำราความรู้อาจทางคาถาเวทมนตร์ไม่รู้ครุคนั้นไม่ควรเรียนด้วย จะนำไป
ผู้เรียนเข้าใจผิดพลาดได้

๖๑. เราทราบว่าการจินตศาสตร์เป็นตำราแต่งมานาน บอกไว้เป็นแนวทางไปสู่นิพพาน ไปสู่แดน
สบาย

๖๒. อย่าดูหมิ่นว่าเรียนรู้ได้ง่าย ตำรามีวางเรียงอยู่มากมายรีบคิดอย่างนี้เป็นคนประมาท จริงๆแล้วไม่
มีความสามารถอะไร

๖๓. คัดลอกได้แต่ตัวหนังสือ ออกไปรักษาโดยจำแต่ตำราไปพูดแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่ามีความรู้
ความชำนาญ จะรักษาโรคให้หายได้ทันที

๖๔. อย่าพูดจากการคาดคะเนว่าโรคที่เป็นคือกรรมหนักที่เกิดขึ้นพร้อมๆกัน พูดหลอกลวงเพราะ
ความต้องการสิ่งของ

๖๕. หมอบางคนจำอาการไข้ที่แสดงให้เห็นเพียงอย่างเดียวที่ได้สังเกตมากองเลือดบอกว่า เป็น
เสมหะ ลมที่ออกมาบอกว่าเป็นความร้อนในตัว

๖๖. ตำราบอกไว้ทุกเรื่อง ทำไมไม่จดไม่จำเอาไว้บอกว่าเป็น โรคอะไรจากการคิดเอาเอง ไม่มีเหตุผล
ให้คนนับถือตนเอง

๖๗. รู้น้อยอย่างกล้าทำเพราะหลงตัวเอง ขาดความรอบคอบเกี่ยวกับโรคความรุนแรงของโรคต้องใช้
ยาที่ดี ไม่ควรคิดว่าเป็นเรื่องกรรมหนัก

๖๘. อีกอย่างคนไข้พูดถาม อย่าพูดข้อความเพราะหลงตัวเองไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พูดว่า
ตนจำไข้ลักษณะนี้ได้เพราะเคยให้ยา

๖๙. ไม่ใช่โรคจะมีชนิดเดียวที่จะทำให้เกิดหายจากโรคทันทีลักษณะประจำตัวต่างกันก็ให้ยาต่างกันจึง
จะถูกกับโรคที่เปลี่ยนไปจากลักษณะเดิม

๗๐. บางทีก็ให้ยาถูกกับโรค แต่มีสิ่งร้ายเกิดขึ้น โรคจึงเป็นขึ้นอีกหายทุเลาลงไปแล้วเกิดเป็นกลับขึ้น
ใหม่ จะว่ายาไม่ดีก็ไม่ถูกต้อง

๗๑. แสดงสรรพคุณยาเมื่อให้ยานั้นรักษา โรคยังไม่หายกลับพูดว่าผีร้ายแรงกว่า จริงๆแล้วทำไป
เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร

๗๒. เห็นสิ่งของอยากจะได้ ชอบใจก็ไม่เกรงกลัวทำความชั่วรู้เนื้อแต่กล้าทำเพราะหลงตัว โรคหนัก
ขึ้นเพราะผลของยา

๗๓. โรคนี้เปรียบกับความจนเฉียว -> จะเป็นมากขึ้นอย่างรวดเร็วแพทย์เร่งให้ยาเข้าไป ก็ยิ่งร้ายแรงหนักขึ้น

๗๔. มีความรู้ยาแสดงความรู้ ควรพิจารณาอย่างประมาทควรให้ยาแค่วันหรือให้ยาแรงกว่าโรคจึงเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น

๗๕. ระมัดระวังทำพอกควร อย่ารีบร้อนทำให้โรคหายทันที อาการที่ดีอยู่อาจทรุดลงได้หากโรคที่รักษานั้นเป็น โรคอื่น จะพลาดผิดเพราะทำผิดพลาด

๗๖. บ้างรู้แต่เรื่องยาระบาย ให้ยาไปถ่ายจนถึงขั้นน้ำดีผิดปกติเห็นคนไข้ใกล้ตาย จึงรีบแก้ตัวเพราะตกใจ

๗๗. บ้างมีความรู้เฉพาะยากวาด อดอ้างความสามารถไปทั่วไม่กลัวอันตรายโรคไม่หนักทำให้เป็นหนักขึ้นเหมือนก่อให้เกิดผลร้ายติดตัว

ที่มา <http://www.vcharkarn.com/vcafe/83329>